

Henna Huovila

SIELULINTU

DOCENDO

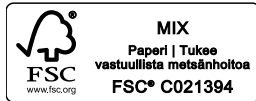
§IELULINTU

Henna Huovila

SIELULINTU

DOCENDO

www.docendo.fi

© Henna Huovila ja Docendo, 2024
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Kansi: Justine Florio / Taittopalvelu Yliveto Oy
Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy
Muu kuvitus: Freepik

ISBN 978-952-382-946-6
Painettu EU:ssa

PROLOGI

Lokki

Huhtikuu 1840, kolme vuotta myöhemmin

Järven rantaa kiertävä tie oli autio, kun kuljin sitä pitkin. Maa oli jo valkoinen ja jäinen, aavalta leijailleet pärskeet olivat vailleet sen hiekaista pintaa yhä uudelleen ja jättäneet jälkeensä vain iljanteisen polun. Taivas oli kuulas ja aurinko loisti kirkkaasti, sen valo sai polkua reunustavat puut heittämään tummia varjoja, jotka näyttivät kuin railoilta reittini pinnassa.

Tuuli pieksi oksia ja sai puiden latvat huojumaan. Se pisteli ja puri poskiani, ja työnsin nipistelevät sormeni syvemmälle huivini uumeniin. Toivoin kevättä ja odotin kesän lämpöä, jolloin ulapalta puskeva tuuli olisi taas virkistävä ja raikas. Sinne oli kuitenkin vielä pitkä matka.

Lumen rippeet narskuivat kenkieni alla, kun lokin kirkaisu sai minut nostamaan katseeni ja katsomaan järvelle. Jäät olivat jo lähteneet, pienet vaaleat vaahtopäät

rikkoutuivat tyrskyten rannan kiviin ja nostivat pohjamudista esiin jotain, mitä lokit syöksyivät napsimaan. Vain lokkien kirkuna ja myrskytuulen ulina rikkoivat hiljaisuuden. Tuntui kuin olisin ollut yksin koko maailmassa.

Pilvi kiiruhti auringon eteen varjostaen maisemaa hetkeksi ja muuttaen järven pinnan harmaaksi ja ankeaksi. Polku edessäni kaartoi hieman, ja saatoin nähdä tuulen kulkevan sen pintaa pitkin. Se pölyytti jään päälle satanutta lumikerrosta, aivan kuin näkymättömät askeleet olisivat juosseet edelläni.

Ravistin hiuksia kasvoiltani ja värähdin. Suru kiersi rintaani ja kuristi kurkkuani. Painoin kynteni kämmeniini tunteakseni edes hetken jotain muuta ja suuntasin katseeni taas järvelle. Sen hyinen viima nostatti veden silmiini, tai ainakin kerroin itselleni niin.

Hän oli poissa. He olivat löytäneet vain hänen tyhjän veneensä, keikkumassa pienillä laineilla kuin tuudittaen uneen jotain pientä, herkkää, olematonta.

Se aamu oli ollut kaunis ja aurinkoinen. Järvi oli ollut tyyni, lähes peilimäinen, kun nousevan auringon säteet olivat heijastelleet sen pinnasta. Veneen kylkiä oli peittänyt syksyn ensimmäinen ohut kuura, se oli muodostanut ahavoituneeseen puuhun viivojaan, ja yksittäisen jääpalan kimallus oli loistanut tummasta puusta kuin timantti. Hän oli noussut veneensä kyytiin kuten tavallista, tuttuun tapansa nostanut sormensa pystyyn ja kuunnellut tuulta.

– Tänäpäin tulee vielä lunta, hän oli sanonut katsoessaan, kun päidemme yli lentänyt lokki liiti aivan aaltojen yllä ja

nousi ilmapirran mukana yhä ylemmäs. Saatoin vieläkin tuntea hänen kätensä olallani. Sen paino ei ollut enää lämmin ja lohduttava vaan tuntui vetävän minua mukanaan yhä alemmas, syvemmälle, pohjaa kohti. Se puristi rintaani ja sai hengitykseni kulkemaan raskaammin. Tuulenpuuska heitti kasvoilleni kirpeää ilmaa kuin haluten työntää sitä keuhkoihini, mutta sen rikkaus tuntui juuttuvan jonnekin ulottumattomiini. Kiedoin käteni ympärilleni. Niiden paine teki tuskan tunteesta hieman helpomman kantaa.

Käännyin taas jatkaakseni matkaa. Jossain edessäni hennot aallot hakkasivat ikuista rantaviivaa, iskeytyivät sen kallioon kuin yrittäen murtaa vuosituhansien vastarinnan. Tuuli kuivasi kyyneleet poskilleni, sillä kuten aallot eivät pystyneet vankkaan peruskallioon, en minäkään voinut surulleni mitään.

Kulkiko hän jossain virtojen mukana, heittelivätkö aallot häntä kuin ajopuuta, vai saiko hän levätä rauhassa, tyvenessä, rakastamansa järven pehmeässä pedissä?

En saisi koskaan tietää, ajattelin, ja kumarruin poimimaan tumman kiven hiekalta. Heitin sen niin kauas kuin jaksoin, ja renkaat rikkoivat pinnan vain muutamaksi hetkeksi ennen kuin aaltojen liike siveli tekemäni jäljen umpeen. Niin hänkin oli jättänyt maailmaani jälkensä, ollut siinä vain peittyäkseen muistoihin niin kuin meri kätki salaisuuksia sisäänsä.

Polku kiersi niemen kärkeen. Pysähdyin sen jyrkimmälle kohdalle tuijottamaan horisonttiin. Olin seisonut juuri tässä, katsonut vahtipaikastani kuin majakka, kun hänen

veneensä kulki verkkoja kohti. Sieltä olin nähnyt, kuinka hän nousi seisomaan kokeakseen verkkojaan, oli oikais-
sut selkensä ja varjostanut silmiään katsoessaan taivaalla
liitäviä pilviä ja lokkeja. Kivi oli painanut jalkapohjaani
kenkäni läpi kun olin katsonut, kuinka hän äkkiä nytkähti ja
nosti kätensä rinnalleen. Tässä karulla kalliolla, kuolleiden
korsien joukossa, olin tuijottanut turtana, kuinka hän oli
kadonnut aaltoihin.

Tuuli puhalsi taas navakasti takaani, se pöllytti hiuksiani
ja heitti lumenhahtuvia niskaani. Aallon tavoin se kiersi
minut, kietoutui jalkoihini vain jatkaakseen matkaansa
polkua pitkin kuin minua ei olisi ollutkaan. Hetken tunsin
hänen läsnäolonsa, saatoin haistaa hänen tutun tuoksunsa,
ja oli kuin tuuli olisi kantanut hänen äänensä jostain kaukaa
korviini. Lokin kirkaisu peitti sen alleen ennen kuin sain
sanoista selvää.

Varjot leikkivät jäisellä tiellä ja hetken näytti kuin niistä
olisi muodostunut tuttu hahmo, hänen muotonsa, joka tuli
vielä tervehtimään minua ennen lähtemistään. Ohut pilvi
liikkui auringon edestä ja sen säteet löivät armottomina vie-
relläni kimaltavan veden pinnasta sokaisten minut hetkeksi.
Nostin käteni varjostaakseni silmiäni, mutta päivän kalseus
oli vienyt varjot mennessään.

Polun vierellä oli suuri laakea kivi, ja sillä istui iso lokki.
Se oli veririntainen, punainen tahra peitti sen valkeita
sulkia. En tiennyt, mistä väri oli tullut, ehkä jostain mar-
jasta, tai ehkä sen sydän oli särkynyt niin kuin omani oli,
pirstoutunut sirpaleiksi. Lokki kallisti päätään, heilautti

hieman siipiään, käänsi päätään pyörteen perään ja lennähti ilmaan.

Se löi siipiään pari kertaa, lennähti tuulenpyörteen keskelle ja kirkaisi. Sen huuto kulki viiltävänä lävitseni kuin tarttuen suruuni, ja kun lintu keräsi ilmaa siipiensä alle lentääkseen pois, tunsin tuulen tyyntyvän. Pyörre edessäni hiljeni kuin askeleet olisivat rauenneet, ja minä katsoin vuorostani lintua, joka lensi järvelle. Se liiti hetken vaahtopäiden yllä, teki muutaman kierroksen, ja sukelsi sitten aaltoihin kuin saattajalintu, joka vie levottoman sielun lepoonsa.

Pysähdyin hetkeksi paikalle, jossa lintu oli ollut, katselin ulapalle ja annoin viimein surun kulkea lävitseni. Se löi ylitseni kuin hyökyaalto, järkytti perustuksiani ja ravis-teli minua, ja kun viimein itkin, tunsin raikkaan tuulen puhaltavan lävitseni ja vievän kivun terävimmän kärjen mukanaan.

En tiedä, kauanko siinä seisoin, tyhjänä, palellen, vain aaltojen pauhu ympärilläni, myrskytuulen huutaessa tuskaani puolestani. Lumihiutaleet tunkivat kasvoihini ja tarttuivat kaulukseeni, ne kuorruttivat hiukseni ja peit-tivät kenkäni kuin aikoen haudata minut elävältä. Lokki nousi taas aalloista, näin sen keikkuvan laineiden päällä ja katsovan minuun kuin odottaen. Istuuduin kivelle jolla se oli seisonut, ja tunsin kämmeneni alla teräväkärkisen palan.

Nostin kättäni ja näin kauniin, vaalean kiven. Se oli malliltaan kuin pisara tai ehkä pieni, solakka sulka. Järveltä

tullut kosteus oli tiivistynyt sen pintaan kuuraksi, joka kimalsi kuin kyyneleeni – tai ehkä kuin timantti, arvokas ja kallis. Otin lapaseni pois ja puristin kiven hetkeksi nyrkkiini. Käteni lämpö sulatti kiven, lämmitti sitä kuin taas eläväksi. Järven yllä lokki nytkähti ja kääntyi, sukelsi aaltoihin ja katosi tehtävänsä täytettyään.

Tuijotin pitkään vellovaa järveä, sen mustia aaltoja ja valkeita kuohuja, mutta loppia ei näkynyt. Tuuli kirveli silmiäni ja tunki takkini kauluksesta sisään kuin kylmät sormet. Se valui kaulaani pitkin kohti rintaani ja kiertyi sydämeni ympärille turruttaen kivun mutta jättäen jälkeensä jäätävän poltteen.

Poukaman kierrettyäni tuuli tyyntyi hieman, ja kun polku kääntyi pois rannasta, huomasin askelten kulkevan kevyemmin. Vähitellen äänet alkoivat palata maailmaani, kuulin kirveen kalkkeen hakkuupölkkyä vasten ja naurun, kun jossain puiden takana lapsi leikki viattomia leikkejään. Suru pisti taas sisälläni, toive jostakin mitä ei koskaan olisi, ja kiirehdin askeleitani edelleen. Jossain taustalla tuuli jatkoi armotonta kumuaan.

Kun lopulta pääsin kotiin, lyhyt talvipäivä alkoi jo taittua illaksi ja varjot venyivät. Riisuin takkini ja ripustin sen naulaan, katsoin hetken tyhjää kohtaa sen vieressä, koukkua, josta paksu sarka ei enää koskaan roikkuisi. En jaksanut sytyttää lamppua, kun raahustin kohti sänkyäni ja sen armeliasta pehmeyttä.

Kivi oli edelleen nyrkissäni, sen kosteus nyt jo käteni haihduttama, kun laskin pääni tyyntyneelle. Imin itseeni kiven

ajattomuutta ja kärsivällisyyttä, ja vähitellen puristus rinnassani alkoi helpottaa.

Pimeys ikkunan takana syveni mustuudeksi, vain kuun kalsea valo heitti varjojaan seinilleni. Jätin verhoni auki ja tuijotin, kun pimeys rakensi oksista kuvia seinälleni. Siihen lopulta nukahdin, silmät väsyneinä, sydän raskaana, mutta mieli viimein tyhjänä. En nähnyt punarintaista lokkia, joka ääneti lensi ikkunalaudalleni istumaan, enkä hahmoa, jonka sen varjo loi seinälleni untani vartioimaan. Kun aamu valkeni taas harmaana ja kylmänä, muistin unestani vain etäiset aaltojen äänet.

1

Palokärki

Kesäkuu 1837

– Pieta!

Ääni kuului terävänä ja vaativana makuukammarin puolelta ja sai minut keskeyttämään työni välittömästi. Pyyhin kosteat käteni jo valmiiksi tahraiseen esiliinaani, siirsin raskaan rautapadan pois tulelta ja kurkkasin viereiseen huoneeseen.

– Niin, mummo?

Valo siilautui epätasaisen lasin läpi heittäen keilansa ikkunan edessä istuneeseen vanhukseen. Se sai keinutuolin kuluneen puun hohtamaan lämpimänä ja korosti hentoisten hapsien valkoisuutta. Anna-mummo oli äitini äiti, suoraryhtinen nainen, ja hänen tavallisesti tekemisiini suuntautuneet tummat, terävät silmänsä tähysivät ikkunasta portinpieleen.

– Sinulle tulee vieraita.

Vilkaisin ikkunasta ja näin Jonin tutun punaisen pään ja varman, vakaan käynnin, kun nuori mies kääntyi sulkemaan portin takanaan. Sen saranat narahtivat vaimeasti ja hymyilin miehen huomaavaisuudelle, sillä olin juossut karanneiden kanojemme perään Syrjälänharjun rinteille useamman kerran kuin halusin laskea. Joku kaunis päivä ne vielä tekisivät pesänsä sen mättäille.

– Olemme menossa metsälle. Puuro on lähes valmista.

Mummo nyökkäsi katse edelleen pihalla ja hänen hiljaisesta äänestään kuului huoli.

– Olkaa nopeita. Palokärjet lentävät matalalla, illalla tulee sade.

– Mummo ei turhia murehdi. Emme mene kauas, huikkasin olkani yli ja kiiruhdin porstuaan Jonia vastaan. Mummoa oli paras uskoa, hän oli lapsesta saakka lukenut lintuja paremmin kuin vanhat ukot pilviään. Jos mummo sanoi, että ennen iltaa sataisi, niin varmasti kävisi. Harmaaksi maalattu puulattia rahisi, kun Jon kopisteli hiekkaa kengänpohjistaan ja kaapaisi lakin päästään astuessaan tupaan. Karmi oli matalalla, ja vaikka mies kumarsi tottuneesti päätään kynnyksen yli astuessaan, hänen hiuksensa hipaisivat sen alareunaa kuin liekki, joka lipoi kuluneita hirssiä.

– Anna-rouva, mies tervehti tutulla syvällä äänellään ja kääntyi sitten hymyillen puoleeni. – Hei, Pieta.

Jon oli naapurimme, suuren talon poika, ja paras ystäväni lapsuudestani saakka. Kun hänen isänsä oli ottanut poikansa ensimmäistä kertaa kanssaan metsälle, minä olin päässyt mukaan, ja vuosien vieressä ystävyyskaverimme oli vain

vahvistunut. Yhdessä olimme oppineet, kuinka jäljittää riistaa, virittää ansa ja nylkeä saalis, yhdessä kiskoneet tikkuja sormistamme ja repineet ansalankojen solmuja auki. Oli osittain hänen ansiotaan, että köyhinä torppareina saatoimme mummon kanssa syödä niinkin hyvin kuin söimme.

Kun olimme Jonin kanssa oppineet riittävän hyvin metsästäjiksi, olimme alkaneet kiertää lähiseutuja keskenämme. Talven tultua varastomme olivat juuresten lisäksi olleet täynnä suolattua kalaa sekä kuivattua lihaa, riistan turkiksista olin saanut tehtyä meille lämpimiä jalkineita ja rukkasia ja osan saaliista olin pystynyt myymäänkin. Rahoilla olimme sitten voineet ostaa niitä tarve-esineitä, joita emme olleet itse pystyneet valmistamaan.

Aluksi Anna-mummo oli ollut vielä terve ja hyvävoiminen, ja hän oli hoitanut torppamme, autellut talon töissä ja hoitanut hankkimamme lehmän sekä pari kanaa. Se kaikki oli muuttunut yhtenä kirpeänä talvisena iltana, kun olin ollut kahdentoista. Olimme käyneet saunassa ja kii-rehtineet tähtikirkkaan illan läpi tuvan lämpimään, kun mummo oli liukastunut ja murtanut jalkansa. Sydämeni oli hakannut huolesta ja pakkasilma oli polttanut keuhkojani ponnistelllessani voimieni rajoilla, mutta olin saanut talutettua hänet pihatieltä tupaan, jossa mummo oli odotellut viedessäni sanaa onnettomuudesta Rajapirttiin.

Jon oli lähtenyt yksin kyytimään piirinlääkäriä luoksemme, ja vaikka jalka oli ajan myötä parantunut, mummon kävelystä oli tullut vaikeaa ja pidempiä aikoja seisoessa jalka äityi kovin kipeäksi. Ne päivät olivat saaneet minut

ensimmäistä kertaa tajuamaan, kuinka aikuisiksi olimme väistämättä kasvaneet. Vähitellen kaikki talon työt olivat jääneet nuorille harteilleni, ja mummo oli viettänyt viimeiset kymmenen vuotta joko tuolissaan ikkunan ääressä lintuja ja enteitä seuraten tai tulen ääressä sukkaa ja puseroita neuloen. Hän saattoi myös välillä poltella viinaa pannun tai pari, mutta siitä minä en luonnollisesti tiennyt mitään. En ainakaan, jos nimismies sattui kysymään.

Jon nykäisi paksua lettiäni kiskaisten minut ajatuksistani.
– Hei.

Hymyilin miehelle vastaukseksi ja käänsin päätäni irrottaakseni hiukseni sormista, jotka viipyivät tummalla palmikollani.

– Meidän taitaa olla parasta lähteä heti, jos haluamme ehtiä takaisin ennen sadetta.

Kiskoin jo puhuessani essua päältäni ja nappasin nahkaliivini tuolinselältä. Hetken mielihohteesta suikkasin kevyen suikon mummon kurttuaiselle poskelle. Vanhuksen tuttu, kuiva tuoksu seurasi minua kuin turvallinen viltti, kun kumarruin nostamaan jouseni ovenpielestä. Kuulin mummon tuolin kolahtavan, kun vedin oven perässäni kiinni.

Oli alkukesä, ja vaikka aamuaurinko porotti vielä voimiaan keräten taivaallaan, saatoin nähdä horisontissa tummien pilvien kertyvän Laajavuoren päälle. Lämmin kesätuuli tuntui raikkaalta ihollani ja sai minut hymyilemään.

Torppamme oli rakennettu Syrjälänharjun rinteelle, ja näköalat sen pihamaalta olivat päätähuimaavat. Heti aitamme takaa aukesi laakea pelto, josta osa lepäsi joka

vuosi kauniisti kukkivana niittynä, ja saatoin lähes nähdä järven ikkunastamme. Olin nuorempana haaveillut näkeväni sen kimaltavat aallot omasta huoneestani, mutta surukseni tuuhea metsä peitti sen edelleen näkyvistämme. Enää se ei kuitenkaan minua haitannut.

Ensimmäiset rengit olivat jo työssään, ja tuuli kantoi mukanaan muhevan maan tuoksun, kun he käänsivät maata auroillaan. Asetuin tuttuun tapaani kulkemaan Jonin rinnalle seuratesamme kivistä polkua pihamme ympäri.

– Miltä se tuntuu nyt asua kaupungissa? Jonin kiusoitteleva ääni ravisteli minua taas nykyhetkeen, ja tönäisin häntä kyynärpäälläni kuusimetsän varjojen nielaistessa meidät turvalliseen syliinsä.

– Ihan samalta kuin viimeksi kysyessäsi. Sinullehan tämä se uusi asia on, Isokyrö oli kaupunki jo silloin kun minä siellä synnyin.

Jyväskylä oli saanut kaupunkioikeudet pari kuukautta aikaisemmin, ja alueen aseman muutos oli selvästi ollut iso asia ystävälleni. Ymmärsihän tuon – vaikka asuimme kaupungin ulkopuolella, matka sen torille kesti jalkaisin vain hetken ja miehen suuren kotitilan maiden arvo juuri kaupungin rajan takana nousisi varmasti entisestään uuden kaupungin houkutellessa kävijöitä ja asukkaita kauempain. Huokaisin miettiessäni, mitä se torppamme taksvärkille tekisi. Ehkä yrittäisin hankkia töitä jonkun porvarisnaisen palveluksessa.

Tottuneeseen tapaan kuljimme polkuja hiljaisuudessa, nyt minä edellä ja Jon perässäni silmä tarkkana, valvoen,

vahtien. Mehevä maa mukaili askelia ihanasti kenkäni alla, kun vaelsimme kuunnellen lintujen sirkutusta puissa ja oravaa, joka tsäkätti jossain latvuksissa. Tikka rummutti vaimelle askelillemme terävää rytmiä. Tarkastimme polun vierelle laittamiamme ansoja, mutta niiden langat lepäsivät tyhjinä ja huomaamattomina kesän kukkien lomassa.

Olin pienestä pitäen oppinut keräämään metsästä marjoja ja sieniä, ja vaikka niiden aika olisi vasta myöhemmin, tarkkailin metsänpohjaa painaen mieleeni marjamättäiden paikkoja. Yöllä oli satanut, ja tutuilla riistapoluilla leijui vahva maan tuoksu.

Vaikka täkäläiset olivat aluksi katsoneet sientensyöntiämme ihmetellen, Anna-mummoni oli vähitellen taivutellut heitä syömään luonnon vieraampia antimia. Olinkin oppinut ansaitsemaan osan elannostani viettämällä syksyt mättäitä kiertäen ja myymällä löytämiäni marjoja kylän emännille.

Kun viimein pääsimme tutulle väijypaikallemme, laskin jouseni ja nuoliviineni kädestäni ja istuin pehmeälle mättäälle saalista odottamaan. Muutama hyttynen inisi ympärilläni, ja raavin hajamielisesti vanhaa puremaa niskassani. Jon laskeutui viereeni, koukisti polvensa ja kietoi kätensä kevyesti niiden ympärille. Miehen asento oli rento, mutta saatoin aistia hänestä huokuvan jännittyneisyyden niin kuin monesti viime aikoina muulloinkin. Hänen suupielesään oli kireyttä jota en ollut tottunut näkemään, ja tapa, jolla hän välillä minua vilkaisi, oli minulle tuntematon. Jousi roikkui näennäisen löysästi hänen sormistaan, kun

tähysimme pientä aukiota, jonka poikki tiesimme eläinten polkujen kulkevan. Aukion keskellä oli vanha juomapaikka, ja kun aurinko vielä vähän nousisi, riista löytäisi varmasti tiensä sen luokse.

Toivoin saavani ainakin jokusen jäniksen, mutta syksyn varalta olisi hyvä, jos saaliiksi jäisi varomaton peura tai muu isompi eläin. En pystyisi kantamaan sitä pois metsästä yksin, mutta Jon varmasti auttaisi minua. Hänen vahvat hartiansa jaksoivat kuljettaa isompaakin saalista, ja perille päästyämme jakaisimme lihat keskenämme. Niin kuin olimme aina tehneet. Oksa rasahti jossain takanamme ja käänsin päätäni hitaasti äänen suuntaan, mutta mitään ei näkynyt.

Aika kului, ja huvitin itseäni seuraamalla pilvien varjoja aukion heinikossa. Jon laski jousensa vierelleen, kaivoi vyöltään puukon ja alkoi veistellä maasta löytämäänsä paksua oksaa. Vain terän suhahtelu puuta vasten rikkoi luonnon hiljaisuuden, ja kallistin päätäni puiden latvuksia kohti harvinaisesta rauhasta nauttien.

Tavallisesti päiväni kulki nopeasti hetkestä ja työstä toiseen, vain yöllä saatoin levätä. Nykyään tosin tuntui, että aamulla heräsin valmiiksi väsyneenä ja illalla olin entistä voipuneempi. Mieleni teki oikaista pehmeää sammalta vasten ja nukkua hieman, mutta se ei ollut mahdollista. En halunnut menettää yhtään mahdollisuutta hankkia ruokaa.

En ollut puhunut mummolle mitään, mutta pelkkä ajatuskin tilanteestamme sai vatsani kiertymään kipeään solmuun ja maalasi metsän varjoista tummempia. Mummo

toki myi käsitöitään ja polttamaansa viinaa, mutta niiden myyntituloilla ei elänyt – varsinkaan, kun minä en pystynyt kantamaan pellolta ja metsistä riittävästi satoa oman pöytämme tarpeisiin. Meillä oli toki lehmä ja muutama kana, kasvattipa mummo paria lammastakin saadakseen villaa, mutta tarvitsimme myös rahaa. Olinkin alkanut ajatella, että meidän pitäisi vuokrata torpastamme yksi huone.

Kun olimme kolmisin tulleet Jyväskylään, isäni oli rakentanut torppaan kaksi huonetta, yhden mummulle ja toisen meille kahdelle. Kun isäni sitten seuraavana talvena kuoli, olin oppinut viettämään yöni yksin vain hatarat lapsuudenmuistot seuranani. Tiesin olevani etuoikeutettu saadessani nukkua yksin omassa huoneessani, asuihan moni naapureistamme yhtä ahdasta huonetta, mutta öiden haikeina hetkinä olin tuntenut oloni yksinäisemmäksi kuin koskaan. Siitä huoneesta voisi saada hyvän lisätulon nyt kun kaupungin perustamisen myötä tänne oli alkanut muuttaa enemmän ihmisiä.

Jalkani puutuivat ja käsivarteni alkoivat pistellä viileydestä, mutta pysyin sitkeästi paikoillani. Silmäkulmassani näkyi liikettä, ja kurotin hiljaa poimimaan jousen käteeni. Puukko Jonin kädessä lopetti liikkeensä, kun suuri jänis loikki aukiolle.

Nostin jousen jänteelle, viritin sen ja tähtäsin saalista hitaasti mutta varmasti. Eläin pysähtyi hetkeksi paikoilleen, nuuhki ilmaa, ja loikki sitten kapean puron äärelle. Jänne painoi sormiani pienen hetken, katsoin nuolen vartta pitkin ja lähetin sen suhahtaen ilman läpi tarkasti kohteeseensa.

Jänis juoksi vielä muutaman mättään yli ennen kuin kellahti nurmelle ja jäi siihen liikkumattomana. Vain nuolen juureen hitaasti muodostunut pieni, punainen läikkä muistutti menneestä elämästä. Vierelläni Jon pyyhki puukkonsa nurmeen ennen kuin työnsi sen tuppeensa ja ojensi minulle kätensä vetääkseen minut pystyyn.

– Hieno osuma, taas kerran.

Nyökkäsin kiitokseksi ja pyyhkäisin sormeni helmoihini ennen kuin tartuin vahvaan käteen. Sormeni olivat pienet hänen kourassaan, ja miehen käden karkeus muistutti minua taas kipeästi siitä, kuinka eri maailmoista olimme. Hän teki tätä auttaakseen palkollisiaan tilan töissä ja pitääkseen minulle seuraa, minä henkeni pitimiksi. Puristin pienesti hänen kättään ennen kuin päästin irti ja noudin saaliini.

Jänis oli hyväkokoinen, söisimme siitä mummon kanssa helposti pari päivää. Voisin tehdä muhennoksen ja unohtaa huomisen ruoanlaiton. Voisin viimein lähteä taas torille myymään viime syksyn viimeisiä suolattuja sieniä ja puolukoita, tehdä tilaa varastoihimme tulevaa talvea varten. Puistin päätäni ajatuksilleni. Niin paljon haaveita ja toiveita, kun paras oli vain ottaa, mitä elämä näki sopivaksi tarjota.

Kiskaisin nuolen saaliini kyljestä ja käännysin Jonia kohti. Mies seisoi siinä mihin olin hänet jättänytkin, lihakset jännittyneinä ja silmissään varautunut ilme, joka sai omankin suuni kuivamaan.

– Tein tämän sinulle, Jon sanoi ja ojensi kämmentään suuntaani. En ollut kiinnittänyt huomiota hänen veisteilynsä, mutta lähemmäs astuttuani näin pienen, siron

- *Jos tämä kaupunki on herran mielestä mitätön, niin hän on hyvä ja etsii itselleen uuden ja paremman. Kyllä tässä maassa valittavaa piisaa niille, jotka valita voivat.*

Torpantyttö Pietan arkeen kuuluvat taksvärkkityöt, metsätysretket ja mummo, joka lukee linnuista enteitä. Pieta haaveilee vapaudesta, itsellisyydestä ja ammatista, mutta on lähes taipunut kohtaloonsa, johon tuntuu väistämättä kuuluvan avioliitto Rajapirtin Jonin kanssa. Kun uusi kauppias saapuu yllättäen kaupunkiin, on Pieta uudenlaisten valintojen edessä. Pystyykö torpantyttö saavuttamaan unelmansa, vai onko hänen taivuttava muiden tahtoon?

Sielulintu on tarina unelmien tavoittelusta, ystävydestä ja yhteisön paineista 1800-luvun Jyväskylässä.

Henna Huovila on jyväskyläläinen kirjailija, toimittaja ja historianopettaja. Hänen teksteissään elävät kotiseutuhistoria, kansanperinne sekä ihmisten muinaiset uskomukset.

DOCENDO

www.docendo.fi

84.2

MIX
Paperi | Tukee
vastuullista metsänhoitoa
FSC® C021394

ISBN 978-952-382-946-6

Kannen kuvat: Niilo Isotalo/Unsplash ja Shutterstock // Muu kuvitus: Freepik
Kansi: Justine Florio / Taittopalvelu Yliveto Oy